

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 51/2019-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOGA a spol., s. r. o., Kupeckého 4, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Goga, MBA, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 4/2018, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 4/2018 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 4/2018 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet Advokátskej kancelárie GOGA a spol., s. r. o., Kupeckého 4, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 4/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupuje ako oprávnený v napadnutom konaní o výkon neodkladného opatrenia o úprave styku sťažovateľa s jeho maloletou dcérou. Návrh (v poradí tretí) na výkon exekučných titulov – uznesenia okresného súdu sp. zn. 21 P 15/2015 z 10. marca 2015 zmeneného uznesením okresného súdu sp. zn. 21 P 15/2015 zo 16. augusta 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 65/2018 z 19. marca 2018, ktorými bol predbežne upravený styk sťažovateľa s maloletou, ktorý sa dobrovoľne nerealizuje, bol podaný okresnému súdu 4. júla 2018.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že nerešpektovanie vykonateľných súdnych rozhodnutí vydaných vo veci zo strany matky maloletej (povinnej, pozn.) pretrváva. V konaní o výkon rozhodnutia sa vyjadrila povinná podaním z 3. septembra 2018, ktoré sťažovateľ považuje za subjektívne, ničím nepodložené a obsahujúce právne nevýznamné tvrdenia povinnej. K vyjadreniu povinnej sťažovateľ zaujal stanovisko podaním z 24. septembra 2018. Sťažovateľ podal 5. novembra 2018 sťažnosť na prietahy v súdnom konaní predsedovi okresného súdu, ktorý sťažnosť v liste z 28. decembra 2018 vyhodnotil ako dôvodnú, pretože okresný súd od 10. júla 2018 nevykonal žiaden procesný úkon, ktorým by prinútil povinnú podrobiť sa súdnemu rozhodnutiu.

4. Sťažovateľ zároveň argumentuje, že nečinnosť okresného súdu vo veci výkonu rozhodnutia má za následok, že sťažovateľ sa s dcérou nevidel už takmer rok a nestrávil s ňou už tretie Vianoce napriek tomu, že jeho styk s maloletou bol právoplatne upravený neodkladným opatrením. Sťažovateľ zastáva názor, že nečinnosťou okresného súdu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Výkon neodkladného opatrenia sťažovateľ nepovažuje za komplikovanú a náročnú právnu vec. Poukazuje na to, že vykonávacie konanie nastupuje už v skonštatovanom skutkovom a právnom stave veci, a považuje za neakceptovateľné v podmienkach právneho štátu, aby vyjadrením nesúhlasu povinnej bolo možné realizáciu rozhodnutia fakticky znemožniť. Sťažovateľ poukazuje aj na tú skutočnosť, že ide už o tretí výkon rozhodnutia v poradí a predošlé konania boli zastavené z dôvodu, že matka umožnila sťažovateľovi styk s maloletou vždy na jeden deň v snahe odvrátiť nariadenie výkonu rozhodnutia a uplatnenie sankčných mechanizmov.

5. Sťažovateľ namieta aj porušenie svojich hmotných ústavných práv ako dôsledok nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní:

„... nečinnosťou súdu dochádza k pretrhávaniu citových väzieb medzi otcom a dcérou. Sťažovateľ nemá možnosť sa zúčastňovať na živote svojej dcéry...

Sťažovateľ nemôže tráviť jedinečný čas dospievania, ktorého stratu už nemožno nijako vrátiť. Sťažovateľ sa týmto nielenže dostal do stavu zúfalstva, strachu a beznádeje, že vlastnú dcéru už nikdy neuvidí...

Citové väzby medzi rodičom a dieťaťom predstavujú určitú dôvernú a jedinečnú sféru, pričom jej budovanie je dôležité práve v tomto veku dieťaťa, pričom absolútnou nečinnosťou súdu došlo k tak vážnemu zásahu, ktorý bude možné v budúcnosti len ťažko odčiniť.

Jedná sa o bezprecedentný zásah do práva na súkromný a rodinný život, keď samotná nečinnosť súdu má ten následok, že niekomu je fakticky znemožnené vykonávať rodičovské práva a povinnosti a neexistuje žiaden prostriedok, ako sa styku s vlastnou dcérou domôcť. Zvlášť veľkú bezmocnosť pociťuje sťažovateľ vzhľadom k tomu, že samotná dcéra sa domáha stretávania sa s otcom, pričom tomuto stretávaniu sa povinná bráni.“

6. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadostučinenia v sume 20 000 € s poukazom na stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza, a bezúspešné domáhanie sa styku s dcérou, z ktorých plynú pocity bezmocnosti a hodnotenie situácie ako bezútešnej.

7. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález v tomto znení:

„Základné práva sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v spojení so základným právom na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základným právom na ochranu rodičovských práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a právo na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21Em/4/2018 porušené boli.

Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21Em/4/2018 prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sťažovateľovi... priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 20.000 Eur, ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice I je povinný zaplatiť sťažovateľovi... náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu...“

8. Uznesením č. k. II. ÚS 51/2019-13 z 30. apríla 2019 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v rozsahu označených práv.

9. Na výzvu ústavného súdu predseda okresného súdu listom sp. zn. 1 SprV 299/2019 z 25. mája 2019 oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom prejednaní veci, ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú, a priebeh napadnutého konania popísal takto:

„Konanie vo veci výkonu rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa sa začalo podaním návrhu na súd dňa 10.7.2018...“

Dňa 23.7.2018 bol matke doručovaný návrh otca s výzvou na vyjadrenie, po neúspešnom doručení opätovne dňa 16.8.2018. Dňa 4.9.2019 (správne malo byť 4. 9. 2018, zjavná chyba v písaní, pozn.) matka prostredníctvom právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] doručila súdu vyjadrenie k návrhu na výkon rozhodnutia.

Dňa 6.9.2018 bol otec vyzvaný, aby sa vyjadril k vyjadreniu matky. Otec doručil súdu dňa 24.9.2018 vyjadrenie k vyjadreniu matky.

Podaním doručeným 24.10.2018 otec požiadal súd o urgentné zasiahnutie.

Výzvou z 12.11.2018 súd požiadal Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Košice o prešetrenie dôvodov, pre ktoré sa matka nemôže podrobiť rozhodnutiu Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/15/2015-60 a 21 P/15/2015-421 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/65/2018-595.

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Košice doručil súdu vyjadrenie dňa 27.12.2018.

Súčasťou vyjadrenia bol aj podnet na nariadenie neodkladného opatrenia vo forme výchovného opatrenia.

Uznesením č.k. 21 Em/4/2018-132 z 29.1.2019 súd uložil rodičom maloletej podrobiť sa odbornému poradenstvu... po dobu štyroch mesiacov. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7.3.2019.

...súd vo veci koná plynulo a bez prierahov. Správanie sa rodičov mal. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] je veľmi komplikované, preto súd sa rozhodol situáciu medzi nimi stabilizovať a nariadil im podrobiť sa odbornému poradenstvu...“

10. Ústavný súd zaslal právnej zástupkyňi sťažovateľa vyjadrenie predsedu okresného súdu a požiadal o jej stanovisko k vhodnosti ústneho pojednávania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) s doložkou, že v prípade úplnej absencie reakcie právneho zástupcu bude ústavný súd zastávať názor, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. V lehote stanovenej ústavným súdom právna zástupkyňa sťažovateľa na výzvu nereagovala.

11. Vzhľadom na oznámenie predsedu okresného súdu, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a na márne uplynutie lehoty pre sťažovateľa na toto vyjadrenie ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Vec bola doručená ústavnému súdu 14. januára 2019 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V zmysle čl. X ods. 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola preto táto vec po 26. apríli 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudkyni spravodajkyni Jane Laššákovej a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce prejednaná a rozhodnutá v druhom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto nálezu.

II.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

16. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 2 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ako aj z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3).

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

18. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o výkon nariadeného predbežného opatrenia patrí k bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd zohľadnil aj skutočnosť, že nejde o nachádzacie konanie, ale vykonanie už posúdenej a rozhodnutej veci, ktoré kladie zvýšené nároky na rýchlosť konania. Zároveň predmet konania, ktorým je výkon styku otca s maloletou dcérou, považuje ústavný súd za obzvlášť citlivú a z časového hľadiska prioritnú agendu, ktorá má pre účastníkov konania mimoriadny význam.

19. Správanie sťažovateľa ako strany sporu je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd z prehľadu procesných úkonov a predložených listín konštatuje, že sťažovateľ k predĺženiu konania podstatným spôsobom neprispel.

20. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, a pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

21. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že zatiaľ čo rôzne priet'ahy nemusia samostatne viesť ku konštatovaniu porušenia práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak sa na ne prihliada spoločne a dohromady, môže dôjsť k porušeniu označeného práva sťažovateľa (Deumeland proti Nemecku, rozsudok z 29. 5. 1986).

22. Z prehľadu procesných úkonov spracovaných okresným súdom vyplýva, že napadnuté konanie začalo 10. júla 2018, okresný súd vykonal prípravné procesné úkony a na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice nariadil rodičom maloletej podrobiť sa psycho-sociálnemu poradenstvu v rozsahu 4 mesiacov. Ani po uplynutí jedného roka od podania návrhu teda okresný súd svojimi opatreniami nezabezpečil požadovaný styk sťažovateľa s jeho maloletou dcérou nariadený právoplatným neodkladným opatrením, ktorého účelom bolo zabezpečiť styk bezodkladne, aby nedošlo k nereparovateľnému poškodeniu vzťahu otca s dcérou v priebehu základného konania. Uvedený postup v konaní nemožno považovať za sústredený a efektívny s cieľom odstránenia právnej neistoty sťažovateľa, a preto nie je zlučiteľný s jeho základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Ústavný súd preto s prihliadnutím na dĺžku napadnutého konania a mimoriadny význam jeho predmetu pre sťažovateľa dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru

24. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

25. Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

26. Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť

a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

27. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

28. Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

29. Sťažovateľ v súvislosti so zdĺhavým postupom súdu v tejto veci namieta porušenie základného práva na rodinný a súkromný život a práva na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

30. Rok trvajúce konanie o výkon neodkladného opatrenia vo veci styku s maloletým dieťaťom nepochybne negatívne ovplyvňuje rodinný život sťažovateľa a vzťahovú väzbu s jeho maloletou dcérou a pre úplnú absenciu prítomnosti v jej živote aj právo na riadnu rodičovskú starostlivosť a výchovu. Ústavný súd však vždy prihliada na to, či pochybenie orgánov verejnej moci dosahuje takú ústavne významnú intenzitu, že jeho následky sú nezlučiteľné so samotným obsahom a účelom označeného základného práva. Vzhľadom na rok trvajúce konanie dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade negatívny vplyv dĺžky napadnutého konania na označené hmotné práva sťažovateľa nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, že by bolo možné vysloviť porušenie aj týchto hmotných základných práv.

31. Vychádzajúc z uvedených úvah, ústavný súd ústavnej sťažnosti v tej časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru, nevyhovet (bod 5 výroku tohto nálezu).

III.

32. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

33. Keďže napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o tejto ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené, ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 druhou vetou ústavy prikázal okresnému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 4/2018 bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné právo alebo slobodu sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

36. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

37. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia spolu v sume 20 000 € z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

38. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

39. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä zistený neefektívny postup okresného súdu a prioritný význam konania, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 500 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

40. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

41. Sťažovateľ si ústavnou sťažnosťou uplatnil nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

42. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním. Náhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

43. Tarifná odmena za každý úkon [§ 11 ods. 2 a § 12 ods. 3 písm. c) vyhlášky] vykonaný v roku 2019 predstavuje sumu 163,33 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) k úkonu v sume po 9,80 €, čo spolu predstavuje sumu 346,26 €. Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), ústavný súd priznal náhradu trov konania zvýšenú o DPH spolu v sume 415,51 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

44. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

45. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júla 2019